

Möte den 28 oktober om Vattnet i skolan och Skolbäcken

Lärare från Sandaredskolan och Sättilaskolan samt vattenstrateg Borås stad, Sportfiskarna och Lygnerns vattenråd

Minnesanteckningar av lärarnas tankar

Sorterade under olika frågeställningar

Vad bidrar det med i skolan? Vad har varit bra?

- Det är klockrent för NO-undervisningen: ekologi-sötvatten-näringskedjor. Man kan använda det som finns på riktigt, småkryp och fiskar, för att åskådliggöra. Var kan man placera dem i näringskedjan?
- Det blir konkret. Att undersöka arter i närmiljön, att hålla i det, ta på det, ta bilder som kan förstoras.
- När Sandaredsskolan hade vatten som tema i klassrummet så blev Vatten i skolan ett bra komplement.
- Stora plastduken för artbestämning är bra. Att visa både larver och vuxna.
- Skattjakt och problemjakt tyckte Sättilaskolan var mycket bra. Det blev konkret och barnen får vara med och undersöka och ta fram åtgärdsförslag på riktigt!
- Att fånga upp behov av åtgärder, göra något och se resultat.
- Vad vattnet kommer ifrån är en vanlig fråga som väcker nyfikenhet. Aktiviteter kopplat till detta kan vara omtyckt och "äventyrligt".
- Kolla på karta innan vi ger oss ut har varit uppskattat.
- Fiskeintresset har ökat hos eleverna efter Vattnet i skolan.
- Bra för elever som har svårt att sitta still. Eleverna blir mer engagerade.
- Viktigt att träffa andra vuxna, andra yrken utanför skolan.
- Lyft för barnen att detta är på riktigt. Riktiga undersökningar och riktiga insatser.
- Skolan blir del av något större. Vi hjälper till med forskning.
- Man får stor uppmärksamhet - kommunen är med. Eleverna blir mer medvetna om samhället. Det ger större delaktighet.
- Världsfrågorna startar lokalt. Det kopplas till EU och vattenråd. Man är med i en världsförändring. Jämför med Europas floder.
- Lyfter de positiva miljöeffekterna av åtgärder. Lyft glädjen och ger barnen framtidshopp! Att skapa hopp - att man kan vara med och påverka. Börja i det lilla.

Vad kan förbättras/utvecklas?

- Upplys allmänheten om barnens arbete med skyltar och QR-koder.
- Sprid vattnet i skolan till flera skolor och flera områden.
- Bra att jobba med näringskedjan. Lekar där barnen får lägga en linje över vem som äter vem i rätt ordning.
- Visa bilder på hur de olika insekterna ser ut i sina olika stadium.
- Få med friluftsliv som en del av idrotten. Att engagera idrottslärare: Friluftsliv, laga mat på trangiakök. Man har det i 7:an i Sandared.
- Vattenprovtagning kan göras som projekt, t ex att mäta pH varje månad. Kan kopplas till matematik och kemi. Man kan jämföra och göra diagram.
- Det kopplar bra till historia. Vi kan använda arbetet för både SO och NO.
- Kopplar till vatten som transportleder. Vikingarnas resor.
- Statistik - att göra diagram och jämföra mellan olika gånger och platser
- Geografi: erosion och hur vattendraget formar landskapet

- Svenskaämnet passar också bra: återberättande text, faktatext, beskrivande text, argumenterande text
- Knyt an till att de vi gör kopplar till de stora. EU och hela världen!
- Även lågstadiet är intresserade. För lågstadiet är det främst håvningen som är intressant.
- Hur kan högstadiet bli en fortsättning? Att bjuda in högstadielärarna för att diskutera hur det kan hänga ihop.
- Skicka ut google formulär till elever så att vi får deras feedback.
- En kortare utbildning digitalt eller fysiskt.
- Möjlighet att gå in på hemsida för att få information. Information om olika miljöer och djur. Digitala checklistor.

Vad gör att arbetet kan bli ett verkligt stöd för skolan, kan spridas till fler och bli en återkommande del i undervisningen?

- Fortsatt samarbete behövs för en fortsättning.
- Vill göra det till något återkommande
- Att få in det i årshjulet för skolan så att det blir återkommande.
- Gå i arv. Te.x vattentema i fyran. Äldre barn som lärt sig på utedagar kan ta med yngre barn ut för att visa dem livet i vattnet mm. Fadderskap! Faddergrupper - kan fungera som överlämning till yngre. Kan vara något som de äldre visar för de mindre som de är faddrar för. Det blir en förväntan för de mindre eleverna.
- Årskurs 4-5 passar detta bäst för, med någon avslutning i 6:an. Lagom utbildningsnivå och i 6:an är det mycket annat som behöver göras.
- Håvning är en lämplig aktivitet även för yngre klasser.
- Lågstadiet. Historia har fokus på det lokala.
- Vi skulle kunna adoptera en bäck
- Det kan bli olika mål för arbetet att gå vidare med olika år: beroende på grupper och vad man hittar.
- Få det kontinuerligt över tid att undersöka vattnets status genom att till exempel håva kryp är en viktig övervakning och samhällsnytta.

Utomhuspedagogik: Hur behöver man förbereda sig?

- Placering för den som pratar inför grupp: Sol från sidan, vind i ryggen, helst skydd och behagligt väder (Hans berättar om detta).
- Fika är viktigt för att ge en bra upplevelse. Tydligt om vad man får ha med sig.
- Informera så att barnen kan förbereda sig inför utedagen. Förbereda eleverna vad de kan förvänta sig.
- Att skicka en presentation med bilder på de som kommer. Bilder på vad som ska hända, miljön, utrustning. Se vilket material som vi använder.
- Vad finns det för olika djur i olika typer av vattenmiljöer. Vad säger olika djur om miljön? Eleverna får veta innan vad som kan finnas och förbereda sig.
- Planera för barn med särskilda behov så kommer det funka för alla andra också - precis som flodpärlmussla!
- Kläder, foppatofflor funkar bäst. Stövlarna blir ofta fyllda med vatten
- Kolla på karta innan vi ger oss ut har varit uppskattat.
- Viktigt att informera vad som gäller på plats, ordningsregler, säkerhet mm. Viktigt med gemensamma regler. Tydliga ramar när man är där. Vad förväntas av en. Genomgång av ordningsregler.
- Fånga elevernas intresse från början så kommer de att lyssna med stort intresse. Undvik "dödtid" eftersom det ofta innebär att barnen tappar intresse.

- Det är en trygghet att vara många vuxna. Riskanalys. Man behöver vara fler än en vuxen. Det behövs personal som känner eleverna.
- Bra att vi "externa pedagoger" känner till vilka barn som har särskilda behov.
- Det är en trygghet att ha med en sakkunnig vid vattnet i skolan aktiviteter som kan svara på frågor och berätta saker.
- Approachen kan även vara att lärare tillsammans med elever får utforska vad man hittat med hjälp av till exempel artnyckel, indikatorarter, vad betyder det vi hittat och vad kan vi göra?
- Åtgärder och undersökning av bäckarna är bra att ha med en sakkunnig. När man ska göra åtgärder behövs någon utifrån.
- Viktigt att ta höjd för transporttid, raster och lunch mm i tidsplaneringen.
- Vad är lagom tid för åtgärdsaktiviteter? Det har varit väldigt olika 1,5-3 timmar per klass. Vi har tidigare haft mellan 30 - 60 minuter per grupp. Ofta har det upplevts för kort och eleverna har svårt att slita sig. Kanske testa att ha längre pass? Mat och sluttider styr.

Vad behöver en lärarhandledning innehålla? Vad gör den intressant och användarvänlig?

- Digital lärarhandledning.
- Att göra lärarhandledningen användbar. Tydligt vad som är till läraren (förklaringar) och vad som är till eleverna.
- Håvning kan göras av lärare med rätt hjälp av lärarhandledning.
- Ha med i lärarhandledningen vart bra håvställen är.
- Ta fram instruktionsfilmer som visar olika moment.
- Var håvar man? Trix? Instruktionsfilmer. Ställa fråga i filmen så att man kan pausa filmen och eleverna får fundera. Rikta sig till nybörjare.
- Vilka åldrar olika saker passar för?
- Checklista med arter
- Bilder på olika problem, hur det ser ut när det är rensat

Konkreta förslag på uppföljande arbete i klassrummet?

- Uppföljningsarbetet är viktigt. Uppbyggnad av kunskap för varje plats.
- Barnen får skriva vad de gjort och koppla det till svenska och många andra ämnen.
- Barnen får rita hur vattendraget ska se ut efter man gjort åtgärden. Koppla till ämnet bild.
- Dokumentation från gamla resultat. Har det blivit fler eller färre?
- Rapportering på Artportalen. Projektnamn behövs som vi använder i Artportalen
- Bra om det finns mottagare av text, t ex vattenråd eller kommun
- Argumenterande texter och insändare lyfts som en bra sak för barnen att jobba vidare med.